Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru – Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2019/1009, pokiaľ ide o digitálne označovanie EÚ produktov na hnojenie

[COM(2023) 98 final – 2023/0049 (COD)]

(2023/C 293/16)

Spravodajca: **John COMER**

Žiadosť o konzultáciu	Európsky parlament, 13. 3. 2023
	Rada, 6. 3. 2023
Právny základ	články 114 a 304 Zmluvy o fungovaní Európskej únie
Príslušná sekcia	sekcia pre poľnohospodárstvo, rozvoj vidieka a životné prostredie
Prijaté v sekcii	1. 6. 2023
Výsledok hlasovania	38/0/2
(za/proti/zdržalo sa)	
Prijaté v pléne	14. 6. 2023
Plenárne zasadnutie č.	579
Výsledok hlasovania	
(za/proti/zdržalo sa)	209/0/4

1. **Závery a odporúčania**

Európsky hospodársky a sociálny výbor (EHSV) sa domnieva, že

1.1. zavedenie dobrovoľného digitálneho označovania produktov na hnojenie je veľmi pozitívnym krokom a že by sa malo vynaložiť maximálne úsilie na povzbudzovanie hospodárskych subjektov, aby prešli na digitálne označovanie.

1.2. Je nevyhnutné dôkladne monitorovať riziko digitálnej priepasti. V dôsledku digitalizácie by niektoré zraniteľné skupiny obyvateľstva mohli byť ešte viac vylúčené, napriek ustanoveniu, že na požiadanie musí byť k dispozícii alternatíva. Bolo by vhodné, aby sa stanovil harmonogram a vyjasnilo sa, ako by táto alternatíva mohla účinne fungovať.

1.3. Hospodárske subjekty, ktoré sa rozhodnú pre digitálne označovanie, by okrem toho, čo navrhuje Komisia mali prijať ďalšie konkrétne opatrenia, aby koncovým používateľom odporučili prečítať si digitálnu etiketu a podnietili ich záujem urobiť to.

1.4. Niektorí koncoví používatelia majú obavy z toho, že so stránkami digitálnych označení by mohlo byť spojené nadmerné sledovanie. Je nevyhnutné náležitým spôsobom zaručiť, že nedôjde k zbytočnému sledovaniu.

1.5. EHSV vníma tento návrh pozitívne, pretože je zameraný na zefektívnenie používania produktov na hnojenie, zníženie nákladov a podporenie digitalizácie poľnohospodárstva, ktorá je vítaná.

1.6. Odporúčanie odobrať pred použitím produktov na hnojenie vzorku pôdy by sa malo zdôrazniť na fyzickej aj na digitálnej etikete. Bolo by to prospešné pre životné prostredie a ušetrili by sa tým peniaze.

1.7. V záujme zabezpečenia jasnejšej komunikácie by sa v návrhu malo uviesť, akú podobu a aký formát majú mať fyzické etikety, vrátane minimálnej veľkosti písma.

1.8. Odporúča sa, aby sa v prípade balení produktov na hnojenie s hmotnosťou 1 000 kg a viac vyžadovala digitálna etiketa len vtedy, keď sa hospodárske subjekty rozhodnú používať digitálne označovanie. Pri baleniach produktov na hnojenie s hmotnosťou nižšou ako 1 000 kg by sa mala vždy vyžadovať fyzická etiketa, a to aj v prípade, že sa hospodárske subjekty rozhodnú používať digitálnu etiketu.

2. **Kontext**

2.1. Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1009 ([1]) sa zaviedli požiadavky týkajúce sa označovania, ktoré sú v porovnaní s požiadavkami stanovenými v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2003/2003 ([2]) oveľa rozsiahlejšie. Toto nové nariadenie odrážalo nové spoločenské požiadavky a obavy, ako aj skutočnosť, že vďaka novým pravidlám sa na trh EÚ môžu dostať inovatívne a neznáme produkty na hnojenie, o ktorých treba koncovým používateľom poskytnúť podrobnejšie informácie.

2.2. Etikety s neúmerným množstvom informácií sú však ťažko čitateľné. Príliš veľa podrobností môže zakryť dôležitú informáciu, ktorú koncový používateľ potrebuje.

2.3. Pre hospodárske subjekty je zložité spravovať obsah takýchto etikiet, ktoré si okrem toho vyžadujú zvýšené náklady, keďže ich treba často aktualizovať.

2.4. Navrhovanou zmenou nariadenia (EÚ) 2019/1009 sa sledujú rovnaké všeobecné ciele ako týmto doteraz platným nariadením, t. j. zabezpečiť vysokú úroveň ochrany ľudského zdravia a životného prostredia a dobré fungovanie vnútorného trhu.

2.5. Komisia určila dva konkrétne ciele, ktoré sa týmto návrhom majú dosiahnuť:

— zlepšenie čitateľnosti fyzických etikiet a

— uľahčenie správy etikiet hospodárskymi subjektmi.

2.6. Podľa článku 6 ods. 7 nariadenia (EÚ) 2019/1009 musia byť na fyzickej etikete uvedené všetky informácie stanovené v požiadavkách na označovanie v prílohe III.

2.7. V tomto návrhu sa predstavuje koncepcia dobrovoľnej digitalizácie etikiet EÚ produktov na hnojenie. Výrobcovia, dovozcovia a distribútori sa môžu rozhodnúť, či pre EÚ produkty na hnojenie zavedú digitálne etikety.

2.8. Hospodárske subjekty, ktoré sa rozhodnú pre digitálne označovanie, môžu pri dodávaní produktov na hnojenie iným hospodárskym subjektom, ktoré nie sú koncovými používateľmi, uviesť na digitálnej etikete všetky prvky označovania stanovené v prílohe III. Produkty na hnojenie dodávané voľne ložené alebo v baleniach s hmotnosťou nad 1 000 kg sa taktiež môžu akémukoľvek subjektu vrátane koncových používateľov dodávať len s digitálnou etiketou.

2.9. Hospodárske subjekty, ktoré dodávajú koncovým používateľom produkty na hnojenie v baleniach s hmotnosťou 1 000 kg alebo menej s digitálnou etiketou budú musieť okrem digitálnej etikety zabezpečiť aj fyzickú.

2.10. Fyzická etiketa musí obsahovať všetky informácie, ktoré sa týkajú ochrany ľudského zdravia a životného prostredia, ako aj najdôležitejšie informácie o agronomickej účinnosti produktu a o tom, čo obsahuje, alebo ďalšie informácie potrebné po jeho nákupe, ako sú informácie o bezpečnom skladovaní či likvidácii.

2.11. V návrhu sa stanovujú všeobecné pravidlá digitalizácie etikiet, pričom sa nerozlišuje medzi profesionálnymi a neprofesionálnymi koncovými používateľmi. Hospodárske subjekty budú musieť predovšetkým zabezpečiť, aby bola digitálna etiketa v celej EÚ bezplatne a ľahko prístupná, a to počas piatich rokov od uvedenia produktu na trh. Fyzická etiketa musí obsahovať nosič údajov (napríklad QR kód alebo URL), pomocou ktorého sa ľahko získa prístup k digitálnej etikete bez toho, aby bola potrebná osobitná alebo samostatná aplikácia. Stránka digitálneho označenia musí obsahovať informácie požadované v prílohe III, uvedené oddelene od ostatných informácií, napríklad o marketingu alebo špeciálnych ponukách. So stránkou digitálneho označenia nesmie byť spojené žiadne zbytočné sledovanie.

2.12. Informácie uvedené na digitálnych etiketách sa musia na požiadanie sprístupniť aj inými spôsobmi, aby sa vyhovelo potrebám zraniteľných používateľov, ktorí nepoznajú alebo nechcú používať digitálne etikety.

([1]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1009 z 5. júna 2019, ktorým sa stanovujú pravidlá sprístupňovania EÚ produktov na hnojenie na trhu, menia nariadenia (ES) č. 1069/2009 a (ES) č. 1107/2009 a ruší nariadenie (ES) č. 2003/2003 (Ú. v. EÚ L 170, 25.6.2019, s. 1).

([2]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2003/2003 z 13. októbra 2003 o hnojivách (Ú. v. EÚ L 304, 21.11.2003, s. 1).

2.13. Ak je z nejakého dôvodu digitálna etika dočasne nedostupná, alternatíva sa musí zabezpečiť bez toho, aby bolo potrebné o ňu požiadať.

2.14. Návrhom sa Komisii dáva právomoc ďalej upravovať prílohu III na základe rozhodnutí o tom, ktoré prvky označovania by sa v prípade balení s hmotnosťou 1 000 kg alebo menej mohli koncovým používateľom poskytovať v digitálnej podobe, v závislosti od stupňa rozvoja spoločnosti.

2.15. Komisia konštatuje, že návrh je v súlade so širšou politikou EÚ v súvislosti s Európskou zelenou dohodou, ktorej cieľom je zvládnuť súbežné výzvy zelenej a digitálnej transformácie.

2.16. Návrh má pomôcť zefektívniť používanie produktov na hnojenie, znížiť náklady na označovanie a podporiť digitalizáciu poľnohospodárstva a zároveň zabezpečiť súlad so širšou politikou EÚ v záujme udržateľnej a inteligentnej budúcnosti.

3. **Všeobecné pripomienky**

3.1. EHSV víta tento návrh na zavedenie digitálneho označovania produktov na hnojenie. Je to súčasť všeobecného trendu rozširovania digitalizácie informácií o výrobkoch a etikiet výrobkov.

3.2. Produkty na hnojenie, ktoré spĺňajú normy v oblasti zdravia, bezpečnosti a životného prostredia platné v celej EÚ (označenie CE), sa budú môcť dodávať s informáciami na digitálnej etikete.

3.3. Jedným z hlavných problémov je neúmerné množstvo informácií na etiketách. Často je ťažké nájsť kľúčové informácie, a preto majú koncoví používatelia niekedy sklony ignorovať etikety s nadmerným množstvom podrobností. Na základe prílohy III, ako sa uplatňuje v súčasnosti, nepochybne prevláda snaha uvádzať na fyzických etiketách príliš veľa informácií. Možnosť používať digitálne etikety je veľkým krokom vpred. Vďaka digitálnemu označovaniu môže fyzická etiketa obsahovať skutočne len kľúčové informácie a odkaz na digitálnu etiketu.

3.4. Návrhom sa Komisii dáva právomoc, aby mohla prílohu III ďalej upravovať na základe rozhodnutí o tom, ktoré prvky označovania sa môžu uvádzať digitálne. Táto právomoc umožňuje Komisii presunúť existujúce prvky z fyzickej etikety na digitálnu.

3.5. Na digitálnej etikete sa musia uvádzať informácie, ktoré umožnia identifikovať a kontaktovať výrobcu výrobku, ako aj označenie CE a zodpovedajúci odkaz na notifikovanú osobu.

3.6. Návrh neobsahuje žiadne ustanovenie, ktoré by upravovalo veľkosť a vizuálnu podobu fyzickej etikety.

3.7. Efektívnejšie používanie produktov na hnojenie je dôležitým prvkom stratégie Z farmy na stôl, v ktorej sa stanovuje cieľ znížiť do roku 2030 stratu živín o 50 % a obmedziť používanie hnojív o 20 %. Komisia tvrdí, že tento návrh podporuje trend zlepšovania efektívnosti používania produktov na hnojenie. Informácie o testovaní pôdy sa na fyzickej etikete nemusia uvádzať. Testovanie pôdy by podporilo efektívnejšie používanie produktov na hnojenie.

3.8. Ak sa hospodárske subjekty rozhodnú pre digitálne označovanie, malo by sa koncovým používateľom dôrazne odporučiť prečítať si digitálnu etiketu, aby mali z povinne uvádzaných informácií o výrobku čo najväčší úžitok.

3.9. Zavedenie digitálneho označovania je pre hospodárske subjekty dobrovoľné. V snahe podporiť rozsiahlejšie využívanie digitálneho označovania by však malo byť prioritou nabádať hospodárske subjekty, aby prešli na digitálne označovanie.

3.10. V oznámení o hnojivách z roku 2022 ([3]) sa zdôrazňuje, že je potrebné zefektívniť používanie produktov na hnojenie. Výraznou mierou môže tomu napomôcť využívanie digitálnych nástrojov.

3.11. Používanie digitálneho označovania by malo umožniť lepšie informovať o vlastnostiach a najúčinnejšom spôsobe používania hnojív, čo bude prínosom pre životné prostredie a prinesie úspory koncovým používateľom.

3.12. EHSV oceňuje, že podmienky na zavedenie digitálneho označovania sa stanovujú na úrovni EÚ, pretože sa tým vytvárajú rovnaké podmienky, čím sa zlepší fungovanie vnútorného trhu a zaistí vysoká úroveň ochrany, ako sa vyžaduje v nariadení (EÚ) 2019/1009. Okrem toho akékoľvek zmeny v digitálnom označovaní možno vykonať len na úrovni EÚ.

([3]) Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru – Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Zabezpečenie dostupnosti a cenovej dostupnosti hnojív [COM(2022) 590 final] (Ú. v. EÚ C 184, 25.5.2023, s. 109).

3.13. V návrhu sa uvádza, že balenia nad 1 000 kg by sa mali považovať za produkty dodávané ako voľne ložené. Bolo by vhodnejšie, keby sa balenia s hmotnosťou 1 000 kg považovali za produkty dodávané ako voľne ložené a pri baleniach s hmotnosťou nižšou ako 1 000 kg by sa okrem digitálnej etikety vyžadovala aj fyzická etiketa.

3.14. Je potrebné lepšie objasniť riziko digitálnej priepasti pre zraniteľných používateľov. V návrhu Komisie sa uvádza, že na požiadanie musí byť k dispozícii alternatíva k digitálnej etikete. Nestanovuje sa však žiadna lehota, ako rýchlo by sa takáto alternatíva mohla zraniteľným koncovým používateľom sprístupniť.

3.15. EHSV zdôrazňuje, že je potrebné zabezpečiť, aby k stránkam digitálnych označení neboli pripojené žiadne zbytočné systémy sledovania.

V Bruseli 14. júna 2023

Predseda
Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru
Oliver RÖPKE